

Teknisk personale i sterilcentraler m.m

Middelfart 28. januar 2016

Mie Andersen

Hygiejnesygeplejerske, MPH

Aarhus Universitetshospital

E-mail: annemand@rm.dk

Program for dagen

- Infektionshygiejne i et historisk perspektiv
- Mikrobiologi/smittemåde/smittevej
- Infektionsregistrering
- Vejledninger og standarder
- Håndvask, hånddesinfektion og handskebrug
- Arbejdsdragt
- OP-hue og maskebrug
- Adfærd og anbefalinger for teknisk personale

Mikrobiologi

Bakterier (form, lejrning og farve)

Virus (minus eget stofskifte, ses kun i elektronmikroskop)

Prioner (Creutzfeldt-Jakob)

Svampe (Mere end 100.000 arter, kan danne sporer)

Parasitter (snyltere – medspisere, orme, malariaparasitter, lus, lopper, fnat, skovflåt...)

Patogenitet

- evne til at fremkalde sygdom

- Absolut patogen
- Lejlighedsvis patogen
- Apatogen

3 forudsætninger for smitte

Modtageligt individ

Smittekilde

Smittevej

Forholdsregler

- Menneskelige udskillelser fra **alle** mennesker skal **altid** betragtes som smittefarlige
- Stik-/skæreuheld skal undgås (blodbåren smitte)

Rene og urene procedurer

Rene procedurer:

Hvor der er risiko for forurening **FRA** personalets hænder

Urene procedurer:

Hvor der er risiko for forurening **AF** personalets hænder

Rengøring, desinfektion, og sterilisation

Rengøring:

Proces - flytter bakterier - fortynder - minus drab (vand og sæbe/detergent eller mikrofiberklud)

Desinfektion:

Inaktivering, drab/fjernelse af patogene mikroorganismer (varme, kemi)

Sterilisation:

Inaktivering og drab af ALLE mikroorganismer (bakterier, virus, svampe og andre encellede mikroorganismer)
(autoklavering/stråling/gas)

Hvornår hånddesinfektion?

- Før og efter alle undersøgelses-, behandlings- og plejeprocedurer
- Før rene arbejdsopgaver
- Efter urene arbejdsopgaver
- Efter brug af handsker
- Efter en håndvask (altid)

Hånddesinfektion – hvordan?

- Udføres på synlig ren og tør hud
- 1-2 pumpeslag hånddesinfektionsmiddel fordeles på hænder, fingre, mellem fingre og omkring håndled
- Indgnides til tørhed
- Huden holdes fugtig i ca. 30 sekunder

Uniformshygiejne

- Korte ærmer – vaskes på sygehus
- Kittel/uniform knappet
- Skiftes dagligt – og ved forurening
- OBS langt hår
- Ingen håndsmykker
- Ingen neglelak eller kunstige negle
- Plastforklæde, fodtøj og hovedbeklædning

Tøjvask

Æstetisk vask (tøjet synligt rent)

Mikrobiologisk rent (termisk desinficeret ved $\geq 80^{\circ}\text{C}$ eller kemisk desinficeret)

Vask af tøj ved lav temperatur udgør speciel risiko for: svækkede personer, for tidligt fødte, familier m. furunkulose samt ved Norovirus.

Vask af tøj ved $\geq 80^{\circ}\text{C}$: Effektiv desinfektion af både tøj og maskine.

Forholdsregler for personalet

- Bakteriebærende partikler stammer fra de personer, der opholder sig i rummet
- Begræns antallet af personer på stuen
- Begræns aktivitet og tale
- Brug de rette OP-kitler/arbejdsdragter
- Brug den rette patientafdækning

Resultat

- Signifikant færre bakterier ved maskebrug og tavshed

Konklusion

- Bær maske eller ti stille!

Maskebrug

- Forsøg har vist, at man skal tale eller spytte direkte i feltet for at opnå en forurening af opstillede dyrkningsmedier. Jo højere røst – jo mere spredning. Bakterier udslynges direkte ved host og nys. Ved luftvejsinfektion ses øget spredning
- Maskens betydning består i at hindre dråbesmitte – en spredning af bakterier med spytdråber. Masken skal danne barriere mellem floraen i næse/svælg og operationssår samt sterilt udstyr
- Risiko for at sprede smitte ses ved direkte nedfald af dråber i feltet før incision, i det åbne sår eller på instrumenter. Kun personer i < armlængde fra feltet udgør en sådan risiko. Personer med luftvejsinfektion eller ondt i halsen bør ikke arbejde på stuen (ukontrolleret host/nys og evt. indirekte smitte)

Anbefaling

- Operationsteamet skal altid bære maske
- Anæstesipersonale, gulvpersonale **og andre**, som kommer tættere end 1 armlængde (ca. 1 meter) på operationsfelt eller sterilt udstyr, bør bære maske
- Maske + operationshue skal dække alt hår/skæg
- Masken skal kasseres, når den tages af
- Masken skal opfylde kravene i DS/EN 14683

Teknisk personale, IT-personale og håndværkere **generelt**

- Afsnitsledelsen kontaktes
- Vurdering af behov for rengøring/afskærmning

Teknisk personale, IT-personale og håndværkere **generelt** (fortsat)

- Ingen håndsmykker
- Sår på hænder/håndled skal altid vurderes
- Håndhygiejne ved ankomst til afsnittet/stuen – og når afsnittet/stuen forlades
- Håndhygiejne
 - Før der tages handsker fra handskekassen
 - Når der skiftes patientplads
 - Før rene opgaver
 - Efter urene opgaver (eksempelvis haft kontakt til gulv)
 - Når handsker er taget af
- **Håndvask + hånddesinfektion** hvis hænder er synligt forurenede

Teknisk personale, IT-personale og håndværkere **generelt** (fortsat)

- Arbejdsdragten skal have korte ærmer.
- Arbejdsdragten skiftes dagligt og hvis forurenet.
- Arbejdsdragten vaskes på hospitalets vaskeri (minus brug uden for tjeneste).
- Fodtøj skal være synligt rent.
- I forbindelse med fx rensning af afløb bæres lange ærmer (+ handsker og evt. plastforklæde). Skiftes efterfølgende.
- Plastforklæde ved risiko for stænk/sprøjt.

Teknisk personale, IT-personale og håndværkere i kliniske afsnit

- Ved arbejde på isolationsstuer anvendes værnemidler som øvrigt personale + håndhygiejne som anvist.
- Værktøj skal være synligt rent – evt. rengøring/desinfektion.
- OBS placering af værktøj.

Teknisk personale, IT-personale og håndværkere i operationsafsnit

- Rolige bevægelser.
- Ved **kort** ophold på stuen: Ren arbejdsdragt + operationshue (hår + skæg dækket).
- Klædt som operationspersonalet:
 - Ved længerevarende ophold på stuen
 - Under pågående operation
 - Under forberedelse af operation (udpakning af instrumenter)
- *Teknisk arbejde bør udføres efter dagens sidste operation.*
- Omfang af rengøring beslattes på baggrund af en risikovurdering.
- Evt. produktionsstop beslattes på baggrund af en risikovurdering*
- * Eventuelt i samråd med Infektionshygiejnisk afsnit

Teknisk personale, IT-personale og håndværkere i sterilcentraler

- Der anvendes samme beklædning som det faste personale – alternativt engangsovertræksdragt.
- Hår og skæg skal være dækket af hue/maske.
- Fodtøj skal være synligt rent.
- Værktøj skal være synligt rent.
- OBS placering af værktøj.
- Bevægelser i roligt tempo.
- Ingen spise og drikke i lokaler, hvor medicinsk udstyr genbehandles eller opbevares.

- *Teknisk arbejde bør udføres udenfor åbningstid.*
- Omfang af rengøring beslattes på baggrund af en risikovurdering.
- Evt. produktionsstop beslattes på baggrund af en risikovurdering*

- * Eventuelt i samråd med Infektionshygiejnisk afsnit

- Der rettes særlig opmærksomhed mod opgaver som støver eller påvirker ventilations- og luftforhold